

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GÓRNOŚLĄZAK

wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

Redakcja i Administracja: Katowice, św. Stanisława 4
Telefon 1414 i 156 — P. K. O. Katowice 304540

ZA OGŁOSZENIA

placi się 20 gr za wiersz milim. Wiersz reklamowy 70 gr.
Na pierwszej stronie 80 groszy.

Nr. 31

Katowice, środa 8-go lutego 1933 r.

Rok 32

Francja a Europa wschodnia.

(Korespondencja własna).

Paryż, koniec stycznia.

Były premier francuski, Herriot urządził cykl odczytów na temat „Francja a świat”. W tych dniach odbywał się drugi z kolei odczyt Herriota, poświęcony Europie Wschodniej. Sala Gavot, w której odczyty są urządzone, przepelniona była doborową publicznością. Damy w bogatych futrach, wszędzie naokół daje się słyszeć mowę angielską, polską, czeską, niemiecką, rumuńską; ulica przepelniona jest dziesiątkami samochodów ze znakami „CD” (korpuz dyplomatyczny), szoferzy w paradnych mundurach, — to wszystko świadczyło o tem, że chodzi tu o doniosłe zdarzenie.

Na wstępie Herriot poświęcił uwagę Łotwie, Estonii i Litwie, poczem przystąpił do świata słowiańskiego.

„Jako specjalną własność duszy słowiańskiej — mówił mówca — trzeba uznać jej głęboki patriotyzm, jej nadzwyczajne przywiązanie do ojczyzny. A trzeba powiedzieć, że dopiero wojna światowa przyniosła wolność Słowianom a przede wszystkim Polsce, tej tragicznej ofierze historii.

Herriot długo i serdecznie mówił o Polsce, o „wiernej starej przyjaciółce Francji”. Przyjaźń pomiędzy Francją a odrodzoną Polską to jedna z podstaw francuskiej polityki na wschodzie Europy. Zbytecznym byłoby tu powtarzać to wszystko, co Herriot powiedział o Polsce. Streszczenie tego przyniosły telegramy.

Następnie prelegent mówił o Rosji sowieckiej. Zanim przystąpił do omawiania tego tematu, zaznaczył, że o rewolucji w Rosji będzie mówił z największą ostrożnością. Zasada francuska jest, nie wtrącać się w życie wewnętrzne innych państw. „Nie zamierzam omawiać dzisiejszego regimeu w Rosji — powiedział Herriot — bowiem, gdybym miał regime ten opisywać, to byłoby to równoznaczne z sądzeniem go. Ograniczę się tylko do tego, co jest „mą osobistą zbrodnią”, co z wielu stron poczytują mi za winę. Mam na myśli francusko-sowiecki pakt o nieagresji”.

Herriot zapoznał słuchaczy z niektórymi danymi statystycznymi co do ludności Związku Sowieckiego, armji czerwonej a następnie odczytał brzmienie paktu. Podpisanie tego paktu było jego zdaniem wielkiem, doniosłym zdarzeniem. Przedewszystkiem jednak trzeba zaznaczyć, że pakt podpisany został dopiero po podpisaniu takiego samego paktu przez Polskę i za zupełną zgodą Rumunii. Te dwa fakty są bardzo ważne, bowiem świadczą o tem, jaką rolę odgrywa Francja w Europie wschodniej wraz ze swymi sojusznikami Polską i Rumunją. Podpisanie paktu sowiecko-francuskiego nie tylko że nie osłabiło tej przyjaźni, ale przeciwnie przyjaźń tę utrwaliło.

Herriot dalej wskazał na to, że wszystkie pisma polskie, bez względu na kierunek polityczny, prawicowe i lewicowe jednomyślnie powitały krok francuski. Polski minister spraw zagranicznych

Polska ma swój własny punkt widzenia na zagadnienie rozbrojeniowe.

Wielkie wrażenie w świecie politycznym wywarło oświadczenie polskiego delegata.

Paryż. W dłuższej korespondencji z Genewy Pertinax pisze co następuje: Polacy obawiają się ewentualnego przekształcenia konferencji rozbrojeniowej w konferencję rewizji traktatów. Dlatego też z nieufnością spoglądają na „łagodzącą grę, prowadzoną przez Paul Boncoura. Nie czekając też dłużej, uznali oni za konieczne działać na własną rękę. Wczoraj Paul Boncour zebrał u siebie przedstawicieli państw Małej Ententy, przedstawiając im myśl „tylko plan francuski i nic ponadto”. Niebawem jednak musiał stwierdzić ku swemu zdumieniu, że rząd warszawski nie idzie drogą wskazaną przez niego. Minister Beck, wyjeżdżając do Warszawy udzielił swemu zastępcy p. Raczyńskiemu instrukcji, aby oświadczył w komisji głównej Ligi co następuje: Ku naszej wielkiej przykrości musimy skonstatować, że plan francuski nie ma żadnego widoku uzyskania przewagi. Konferencja winna będzie uznać całkowite swe niepowodzenie, zadawając się i to w najkrótszym czasie wskazaniem konwencji o postanowieniach wagi drugorzędnej, co do której łatwo będzie można dojść do porozumienia. Paul Boncour starał się bez powodzenia skłonić Polskę

do wycofania tej deklaracji a nawet na jego żądanie miał się skomunikować p. Raczyński z ministrem Beckiem telegraficznie w Wiedniu lub w Warszawie, lecz daremne były jego usiłowania, Polska oświadczyła się o uprawnieniach w takiej formie i w takim tonie, jak sobie tego życzył Marszałek Piłsudski. Uważam — pisze Pertinax — że Polska miała rację i że postanowienia jej zasługują na aprobatę. Stanowisko niektórych rządów w Lozannie i Genewie wobec swoich sojuszników nie było bowiem takie, jak być powinno. Minister Beck zobrazował drogę, na którą Paul Boncour sam będzie musiał wstąpić, o ile nie zechce doprowadzić interesów swego kraju do ruiny. Należy zaznaczyć, że Polska jest drugim krajem sprzymierzeńczym, który odwraca się od planu francuskiego. W piątek przedstawiciel Belgii odmówił w imieniu swego rządu zgody na zmianę klauzuli tego planu. „Le Journal” pisze, że gest Polski nie był niespodzianką, gdyż polski minister spraw zagranicznych przed swym wyjazdem do Warszawy odbył dłuższą rozmowę z Paul Boncourem, jednak mimo wszystko nie przypuszczano, że Polska zajmie tak wyraźne stanowisko.

W Londynie „Daily Telegraph” pod nagłówkiem „Polska i martwy francuski plan rozbrojenia” podkreśla w artykule, że najciekawszym wydarzeniem onegdajszego posiedzenia konferencji rozbrojeniowej było wystąpienie delegata polskiego Raczyńskiego, działającego na podstawie instrukcji otrzymanych od ministra Becka. Delegat Raczyński śmiało oświadczył, że plan francuski jest „tak, jakby martwy” i że wobec tego równouprawnienie zbrojeń nie może być więcej Niemcom przyznane i że konferencji nie pozostanie nic innego, jak zrehabilitowanie konwencji i traktatu w skromnych rozmiarach. Pismo twierdzi, że te enuncjacje były sprzeczne z postanowieniami ustalonymi między reprezentacją Małej Ententy a Paul Boncourem. Delegat polski zawiadomił wprawdzie Boncoura o tem, co zamierza powiedzieć, przyczem Paul Boncour miał nalegać, aby delegat polski porozumiał się telegraficznie z ministrem Beckiem celem uzyskania instrukcji co do zmiany tej enuncjacji. Pismo twierdzi, że Polska obawia się, aby konferencja rozbrojeniowa nie przekształciła się na konferencję rewizji postanowień terytorjalnych traktatu wersalskiego i dlatego Warszawa pragnie doprowadzić konferencję rozbrojeniową do końca.

Poczucie własnej siły jest najlepszą przeciwwagą pogroźek rewizjonistycznych.

Warszawa. Na posiedzeniu sejm przystąpił do dalszej dyskusji nad budżetem M. S. Wojsk. Pierwszy przemawiał poseł Tebinka, który, odpowiadając na zarzuty posłów Klubu Narodowego, że rząd nie dosyć jakoby energicznie odpowiada na niepoczytalną propagandę Niemiec za rewizją granic, zaznaczył, że składanie ciągłych deklaracji protestacyjnych z naszej strony na bezsensowne oświadczenia, byłoby poniżej naszej godności. Rząd odpowiada nie słowami, lecz czynami. Budowa portu w Gdyni, budowa kolei, budowa floty zmierzają do związania Pomorza z Polską, zapewnienia Polsce należytego dostępu do morza. Mamy doskonałą armję, przeznaczoną do obrony granic i naszej wolności i żadna głupia gadanina na temat rewizji granic, nie nas nie

obchodzi (huczne oklaski). Następnie mówca apeluje do prasy pomorskiej o zachowanie właściwego tonu. Należy różnicę zacierać, a nie pogłębiać, jak to czyni prasa narodowa, kopiąc przepaść między Pomorzem a innymi dzielnicami. Mówca porusza konieczność rozbudowy naszego lotnictwa. Mówca apeluje do rządu o większą ilość kredytów na polskie skrzydła i do społeczeństwa o większą miłość dla lotnictwa. Po przemówieniu posła Tebinki, zabrał głos drugi wiceminister Spraw Wojskowych gen. Składkowski, witany hucznie oklaskami. W dalszym ciągu posiedzenia poseł Trojanowski referował budżet Ministerstwa Rolnictwa. Przemawiali posłowie Fijałkowski, Malinowski, Sanojca, Poniatowski i inni.

Beck w rozmowie z Herriotem powiedział: „Jeżeli w stu procentach w czemś zgadzam się z Panem, to właśnie w kwestji francusko-sowieckiego paktu”.

„Nie wolno zapominać — ciągnął dalej Herriot — że nad granicą Rzeczypospolitej Polskiej stoi ogromna, silna armja czerwona państwa liczącego 162 milionów ludności. A Francja, przyczyniając się do zachowania pokoju na tym odcinku, działając równocześnie zgodnie z działaniem Polski, kontynuuje tylko swą politykę pokojową. Mówi się, że umowa nie oznacza jeszcze wszystkiego. Umowy należy nie tylko podpisywać, ale

także spełniać. Zupełnie słusznie. Jaki jednak istnieje inny sposób poza umowami? Czy miało się użyć siły fizycznej? Wystarczy postawić tylko to pytanie, aby dać należyty odpowiedź. Dlatego jestem przeświadczony, że działałem w interesie Francji, podpisując francusko-sowiecki pakt o nieagresji”.

Mówiąc wreszcie o stosunkach pomiędzy Francją a Rumunją i Turcją, Herriot zakończył swój odczyt następującymi słowami:

„Zadanie Francji polega na tem, aby przyczynić się do ustabilizowania stosunków w Europie wschodniej. Francja

Zgon konsula polskiego.

Berlin. W Szczecinie zmarł po krótkiej chorobie na grype konsul generalny R. P. w Królewcu Tomasz Morawski. Sp. Tomasz Morawski zanim objął stanowisko konsula generalnego był kolejno radcą poselstwa R. P. w Berlinie, naczelnikiem wydziału prasowego M. S. Z. i konsulem generalnym w Wiedniu. W Szczecinie bawił przejazdem.

Sędziwy dyplomata węgierski zmarł w Genewie.

Genewa. Hr. Apponyi Albert przybył do Genewy przed kilku dniami jako delegat na konferencję rozbrojeniową. Wkrótce po przyjeździe hr. Apponyi zapadł na grype i wczoraj popołudniu zmarł. Zgon sędziwego dyplomaty węgierskiego, który mimo 86 lat brał do ostatniej chwili czynny udział w pracach Ligi i który był bardzo popularny w kołach genewskich, odbił się tu głośnie echem. Na znak żałoby posiedzenie komisji głównej konferencji rozbrojeniowej, zawieszono na kwadrans.

daży do tego, aby w tej części Europy utrwalony został pokój i wytworzone były warunki spokojnej pracy. Po upływie kilku dziesiątek lat nastąpi stabilizacja w Rosji, która doznała tyle wstrząsów podczas rewolucji. Może wydawać się to będzie paradoksem, ale jestem przekonany, że rewolucja doprowadzi do nadzwyczajnego utrwalenia zasady własności prywatnej w Rosji. Ale bez względu na warunki polityka Francji musi pozostać zdrową i szczerą, musi opierać się o umowy i musi wystrzegać się nowych wstrząsów i prób, które mogłyby być fatalnymi”

R. S.

Przez Niemcy idzie krwawy posiew walk partyjnych.

Berlin. W ciągu ubiegłej nocy doszło do licznych starć politycznych zarówno w samym Berlinie jak i na prowincji. W Berlinie w różnych dzielnicach miasta wynikły bójki, w których 4 osoby zostały ciężko poranione a wiele innych lżej. W Hamburgu w starciu między komunistami a narodowymi socjalistami postrzelony został śmiertelnie jeden komunistą. W Bonn został ciężko ranny narodowy socjalista. W Leising (Saksonja) po zebraniu, urządzonym przez t. zw. „front żelazny“, wywiązała się bójka między narodowymi socjalistami a członkami ugrupowań lewicowych. 7 o-

sób raniono, przycem 1 reichsbannero-wiec otrzymał ciężki postrzał w brzuch.

W Niemczech nazwanie Hitlera „Słowakiem“ równa się... zniewadze!

Berlin. Widownią burzliwych zajęć było posiedzenie komisji obrony praw parlamentu, gdzie narodowi socjaliści nie dopuścili do obrad, urządzając hałaśliwe obstrukcje przewodniczącemu socjal-demokracji Loebemu. Narodowy socjalista Franck oświadczył, że frakcja jego nie zgadza się na przewodniczącego Loebego, który podczas kampanji wyborczej w Lippe dopuścił się nie-

dozwolonej zniewagi obecnego kanclerza, nazywając go „Słowakiem“. Oświadczeniu temu towarzyszyły okrzyki i wyzwiska z ław hitlerowskich pod adresem Loebego. Przewodniczący Loebe, nie mogąc dojść do głosu, opuścił salę. W dalszych obradach socjal-demokraci nie wzięli udziału, zaś Loebe wystosował do prezydenta Reichstagu Goeringa pismo z protestem przeciwko wystąpieniom narodowych socjalistów. Socjalistyczny „Vorwärts“ twierdzi, że narodowi socjaliści świadomie zerwali obrady komisji, nie chcąc dopuścić do omawiania afery fund. t. zw. „Osthilfe“.

Pierwszy dzień wznowionego procesu przeciwko działaczom „Centrolewu“.

Warszawa. Wczoraj rozpoczęła się w Sądzie Apelacyjnym rozprawa przeciwko posłowi Liebermanowi i towarzyszom. Stawili się wszyscy oskarżeni z wyjątkiem posła Putka. Przewodniczący odczytał uchwałę sądu w sprawie wniosku obrony, domagającego się wyłączenia sędziego Chodeckiego, który jest w sprawie obecnej sędzią referentem. Sąd Apelacyjny po rozpatrzeniu tej sprawy na onegdajszym posiedzeniu wewnętrznym i po wyjaśnieniach sędziego referenta wniosek obrony odrzucił. Po odczytaniu tej uchwały adwokat Berenson i oskarżony Lieberman zabrali głos stawiając ponownie żądanie wyłączenia sędziego referenta Chodeckiego oraz atakując sędziego Wyczańskiego. Na zapytanie przewodniczącego, czy oskarżony Lieberman stawia zatem również wniosek o wyłączenie sędziego Wyczańskiego, przemawiający oświadcza, że nie i że chce tylko poinformować Sąd. Po kilku wyjaśnieniach przepisów proceduralnych przewodniczący Sądu stwierdza, że na podstawie kodeksu postępowania karnego Sąd nie może w czasie rozprawy ponownie rozstrzygać tego samego wniosku o wyłączenie sędziego i że wniosek ten może być tylko punktem kasacyjnym. Po tem oświadczeniu przewodniczącego oskarżony Lieberman komunikuje, że wobec tego oskarżeni odmawiają udzielenia wyjaśnień i zrzekają się asysty obrońców. Inni oskarżeni przyłączają się do tego oświadczenia. Adw. Nagórski składa oświadczenie, że obrońcy rozumieją deklarację oskarżonego Liebermana jako zwolnienie ich od funkcji obrończych, poczem salę opuszczają. Następnie sąd rozpatrzył podanie obrońcy oskarżonego Kiernika adw. Urbanowicza, który prosił o odroczenie rozprawy ponieważ w dniu 18 stycznia uległ w Zakopanem wypadkowi. Sąd odrzucił podanie wychodząc z założenia, że adw. Urbanowicz i oskarżony Kiernik otrzymali wezwanie jeszcze w grudniu, a więc, że mieli czas na zapoznanie się z aktami sprawy oraz, że wypadek adw. Urbanowicza miał miejsce przed trzema tygodniami, a więc, że oskarżony miał dosyć czasu na ewentualne zapewnienie sobie innego obrońcy. Następnie sędzia referent rozpoczął swój referat. Sędzia Chodecki referował w sposób rzeczowy i wyczerpujący sprawę, za-

znacząc na wstępie, że wobec umiędzielnienia przez Sąd pierwszej instancji oskarżonego Adolfa Sawickiego wyłącza ze swego sprawozdania materiał dot. tego oskarżonego. Następnie referent streścił akt oskarżenia oskarżonych, wyjaśnienia oskarżonych złożone na rozprawie w Sądzie Okręgowym i szczegółowo zanalizował zeznania świadków zarówno oskarżenia, jak i obrony oraz szereg dokumentów i pism załączonych do akt sprawy. W świetle danych przewodu sądowego I instancji referent przedstawił działalność poszczególnych oskarżonych na wiecach, zebraniach i w prasie oraz akcję siromictw tworzących t. zw. Centrolew ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu kongresu krakowskiego i uchwalonej na nim rezolucji, oraz wypadków w dniu 14 września 1930 roku w Warszawie i innych miastach R. P. O godz. 16-ej przewodniczący zarządził przerwę do środy godz. 10-ej

rano. Dziś dalszy ciąg referatu sędziego Chodeckiego i ewentualne przemówienie oskarżycieli.

Odczuli brak polskiego pieniądza.

Na zebraniu sopockiego Związku Kupców syndyk Związku, dr. König, w sprawozdaniu swoim podkreślił dalekoidące następstwa, jakie ze sobą przyniósł bojkot uzdrowisk gdańskich, a więc przedewszystkiem bojkot Sopot. Na skutek bojkotu doszło do „katastrofalnego spadku obrotów, upadku szeregu firm oraz do beznadziejnego stanu w przedsiębiorstwach pozostałych. O „sezonie“ nie było w r. ub. wogóle mowy... Niedola kupiectwa w Sopotach jest tego rodzaju, że należy się liczyć z dalszymi upadkami, o ile nie zajdzie poprawa ku lepszemu“.

Nowy poseł R. P. w Moskwie.

Na zdjęciu naszym widzimy p. min. Łukasiewicza na dworcu moskiewskim po przyjeździe z Warszawy (w środku). Po lewej ręce p. ministra stoi attache wojskowy poselstwa R. P. w Moskwie płk. Kowalewski, po prawej ręce szef protokołu dyplomatycznego ZSRR, Florinśkij.

Na zielonej granicy.

Zaledwie parę dni temu podaliśmy wiadomość o zlikwidowaniu przez śląską straż graniczną komisariatu Kamień szajki przemytniczej złożonej z 20 osób, mieszkańców Zagłębia Dąbrowskiego, a już mamy do zanotowania nowy sukces tego samego komisariatu straży granicznej w walce z przemytnictwem. Mianowicie w nocy z 6 na 7 lutego funkcjonariusze straży granicznej komisariatu Kamień urządzili zasadzkę na przemytników z wynikiem dobrym, bowiem w ręce straży granicznej wpadła nowa szajka złożona z 25 osób, ze znanymi przemytnikami Ignacym Bielawskim, Ludwikiem Rutkowskim, Józefem Langem, Franciszkiem Choroniem i Antonim Zabiegałą na czele. Wszyscy członkowie szajki pochodzą z terenu Zagłębia Dąbrowskiego. Wraz z przemytnikami w ręce straży wpadł przemyt w postaci 250 kg. owoców południowych, od których ukrócone cło wynosi z górą 4 tysiące złotych. Członków szajki, wraz z przemytem, doprowadzono do urzędu celnego, który przemytnicy tak chętnie omijają. W pogoni za przemytnikami, którzy w pierwszej fazie urządzonej zasadzki usiłowali ratować się ucieczką — padło także kilka strażaków karabinowych, zresztą nieszkodliwych, które jednak przemytników osadziły na miejscu.

Angielskie i niemieckie odgłosy wystąpienia delegata polskiego.

Berlin. Wystąpienie delegata polskiego Raczynskiego na komisji głównej konferencji rozbroj. znalazło w Niemczech nadzwyczaj żywe echo. Cała prasa nazywa przemówienie delegata polskiego wielką niespodzianką, która wywołała ogólną sensację. Wywody jego w sprawie francuskiego planu konstrukcyjnego prasa przedstawia jako odwrócenie się od francuskiego planu bezpieczeństwa. „Germania“ daje swej korespondencji tytuł „Polska przeciwko planowi bezpieczeństwa“. Podobny tytuł daje również „Deutsche Allgemeine Zeitung“, „Börsen Zeitung“ razem z innymi dziennikami nacjonalistycznymi wyraża przekonanie, że Polska wysunęła własny projekt konwencji rozbrojenowej po uprzednim porozumieniu(?) się z Francją. Dziennik wskazuje jako na znamienny punkt oświadczenia polskiego, że nie wspomina ono ani słowem o równouprawnieniu Niemiec. Natomiast „Deutsche Allgemeine Zeitung“ pisze, że w kuluarach konferencji rozbrojenowej mówiono, że Francja nic nie wiedziała o tem wystąpieniu Polski, a nawet, że minister Beck wyjechał właśnie z tego powodu, aby nie przyczynić się samemu do upadku planu francuskiego.

Czy jesteś już członkiem Z. O. K. Z.

Księżę Kandos

POWIEŚĆ.

23) (Ciąg dalszy.)

— Anno, miej litość nademną, nie bądź niesprawiedliwą dla mnie! — zawołał młody człowiek, rzucając się do jej nóg.

— Ach, gdybyś wiedziała, jak cierpię i jak jestem nieszczęśliwym! — szeptał głosem stłumionym wzruszeniem. — Tysiąc razy na dzień bierze mnie chęć szalona, położyć koniec nędzemu życiu.

— Dlaczegoż tylko, dlaczegoż! — zapytała Anna przerażona nagłym wybuchem ukochanego.

— Masz prawo wyrzucać mi — mówił dalej namiętnie, nie zważając na jej pytanie. — Wszystkie zdania o dumie, stanowisku i różnicy położenia były udaniem. Kocham cię tak gorąco, że zapomniałbym o wszelkich przeszkodach, gdybyś tylko do mnie należeć mogła. Wiem także, że twój ojciec nie sprzeciwia się naszej miłości, nie uszło mej uwagi, że księżna szczególnie, dobrotliwszem jeszcze na mnie patrzy okiem, od czasu, kiedy zna nasze uczucia. Księżę napisał do mnie list prawie ojcowski, dodając mi odwagi do wypowiedzenia

moich życzeń. Wszystko jest prawdą, wiem, że ciebie mógłbym nazwać moją... Nadmiar wzruszenia nie pozwolił mu skończyć. Czy od dawna drżące w jego oczach i głosie nie dały się dłużej powstrzymać, ikając głośno ukrył twarz w dłoniach.

Anna patrzyła nań z przerażeniem. Potem ujęła głowę jego w swe ręce, przechyliła ją lekko i wymownie patrzyła mu w oczy.

— Masz zatem inny jakiś powód, nie prawda?

Gaston potwierdził skinieniem głowy. — Musi to być bardzo ważny powód, ale chcę Gastonie, ażebyś mi go wyjawiał!

— Nie mogę ci nic powiedzieć! — Dłaczegoż nie? — zapytała krótko i stanowczo.

Gaston klęczał jeszcze przed nią ciągle, trzymając jej ręce w swych dłoniach. Wydawał się zbrodniarzem, błagającym sędziego o łaskę, lub grzesznikiem żebrawącym o miłosierdzie, przebaczenie i litość swego spowiednika.

— Dlaczegoż nie? — powtórzyła gwałtownie. — Mów, chcę o tem wiedzieć.

— Powód ten jest tajemnicą, nie mam prawa jej zdradzać, ponieważ nie obchodzi mnie samego.

— Mnie nawet nie możesz jej powie-

rzyć? — zapytała z wyrazem trwożnego oczekiwania.

— Najdroższa, wiem, że jestem pogardy godnym tchórzem — zaczął Gaston na nowo. — Nie powinienem być pokochać ciebie, nie miałem prawa do tego. Powinienem być zrozumieć, że nigdy nie możesz zostać moją żoną ani nosić mego nazwiska. — Mówiąc to, drżał cały, jakby pod wrażeniem północnego mrozu i zimna. — Zamiast tłumić uczucie miłości pozwalałem mu rósć, a teraz umieram z rozpacz.

— Nie powinnam nosić twego nazwiska? — zapytała panna Kandos, z dziwnym akcentem. — Zdawałoby się, że to tylko spamiętała z jego mowy.

— Tak, jest to niemożliwym!

— Gastonie, — zaczęła panna Kandos po chwili przestanku — zadam ci tylko jedna pytanie, ale musisz mi na to odpowiedzieć prawdę. Jeżeli jesteś człowiekiem honoru, powinieneś spełnić moje życzenie. Nie chcę wiedzieć twej tajemnicy, Gastonie, — mówiła dalej smutnie, ale stanowczo, — pragnę jedynie wiedzieć, czy powód ten tyczy się księcia. Tak, czy nie?

Wyraz jej twarzy był tak złowrogim, gdy wymawiała te słowa, oczy jej mówiły tak wyraźnie o cierpieniu i trwodze, pobladła tak okropnie, że Gaston, zapominając o własnym nieszczę-

ściu, patrzył na nią z niemym zdumieniem i przerażeniem, nie odpowiadając jej na razie.

Panna Kandos wyłożyła sobie milczenie Gastona stosownie do ukrytej jakiejś myśli w jej głowie.

— Nie omyliłam się więc? Chodzi tu o księcia? On więc jest przyczyną i powodem — pytała z powracającą gwałtownością.

— Nie! na Boga, Anno! Jak mógłś wpaść na myśl podobną? Księżę, ojciec twój, jest najszlachetniejszym człowiekiem, szczególnie względem mnie okazywał zawsze wzruszającą dobroć. I gdyby, jak ci już mówiłem, nie było dla nas żadnej innej przyszkody, jak obawa odmowy z jej strony, nie wahałbym się ani chwili, prosić go o twą rękę, bo wiem, że uczyniłby wszystko dla twojego szczęścia.

Dla obojętnie patrzącego widza, byłoby zajmującym, śledzić zmianę wyrazu, jaki wybijał się przy słowach Gastona na twarzy młodej dziewczyny. — Bo chociaż gwałtowność jej i oburzenie miały coś niekobiecego, mniej jednak nieprzyjemnie raziły, jak ów rodzaj nieufności i podejrzenia, widny na jej obliczu, przy słowach młodzieńca, wyrażających nie kłamany i gorący podziw dla księcia.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

